

CATALUNYA RELIGIÓ

VERSIÓ EN PAPER | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT

DIVENDRES 5 DE OCTUBRE DEL 2018 | Número 10

PÀG. 3 | XAVIER CASANOVAS

Ni oblit... ni perdó?

PÀG. 13 | JEAN-CLAUDE HOLLERICH

"Els bisbes han d'estimar els joves"

PÀG. 17 | SANT FRANCESC

"Cal detectar qui és el leprós
que tenim a prop"

PÀG. 17 | JUANJO FERNÁNDEZ

Respostes a l'animació de la fe en el lleure

PÀG. 17 | 17-A

Què van fer les infermeres en els
atemptats del 17-A?

PÀG. 18 | ANY RAIMON PANIKKAR

Raimon Panikkar a les aules

PÀG. 18 | EDITH STEIN

Tercer doctorat de Francesc Torralba

PÀG. 18 | HOMENATGE A JOAN CARRERA

10 anys sense el bisbe Carrera

Escoles cristianes que van obrir l'1 d'octubre | PÀG. 5

PÒRTIC

La implicació de l'Església en l'àmbit polític sempre ha estat un tema de gran complexitat. Per excés i per defecte. Hem parlat amb les institucions religioses que es van comprometre obrint els seus col·legis d'1 d'octubre. Una decisió complexa. Creuen que van fer el que havien de fer; però la desorientació política que viu avui el país demana més perspectiva per valorar-ho.

SUMARI

3 Panoràmica

Ni oblit... ni perdó?, per Xavier Casanovas

5-18 Actualitat

Jean-Claude Hollerich: "Els bisbes han d'estimar els joves"

"Cal detectar qui és el leprós que tenim a prop"

Respostes a l'animació de la fe en el lleure

Què van fer les infermeres en els atemptats del 17-A?

Raimon Panikkar a les aules

Tercer doctorat de Francesc Torralba

10 anys sense el bisbe Carrera

19 Recull de premsa

Gran mesquita a Alemanya - Acollida de menors - Sínode de joves

20 Agenda

Treball decent - Any Raimon Panikkar - teatre sobre Sant Francesc

21 La setmana a les xarxes

Ni oblit... ni perdó?

Per Xavier Casanovas
a Blog de Cristianisme i Justícia

Aquests dies, a Catalunya, són d'una tensió emocional molt forta. Fa un any d'uns fets, els de l'1 d'octubre, que han marcat un abans i un després per a molta gent. Més enllà de les valoracions polítiques o jurídiques, de la seva legitimitat o conveniència, de les conseqüències que això ha tingut, hi ha una dimensió personal que té un pes molt gran i que val la pena d'aprofundir-hi.

Les ferides que va generar aquella jornada són moltes: primer les ferides físiques, algunes d'elles irreversibles; després, les ferides emocionals. I d'aquells fets ençà, elements com la presó de líders independentistes, l'estancament polític, la impossibilitat d'un horitzó de solucions clares, l'augment de la polarització, etc. fan que el

ressentiment creixi, les ferides no vulguin tancar i la frustració, el dolor o la impotència es barregin en un tot difícil de pair. Potser per aquesta raó la proclama que més s'escolta entre manifestants aquests dies és aquesta: "Ni oblit, ni perdó".

Certament no podem oblidar; de fet, tenim el deure de no fer-ho. Perquè és en l'oblit on es fonamenten les més grans injustícies de la història. Una comunitat que recorda, que reconeix i fa present el seu camí de victòries i derrotes, d'encerts i errors, de promeses i traïcions és una comunitat que és capaç de créixer, acostant-se cada cop més al principi de realitat i no deixant-se enganyar. La memòria és doncs condició de possibilitat d'una societat madura.

Però, no perdonar? Pot ser aquest un desig legítim de qui vol construir un futur per una societat de pau i justícia? Perdonar no està a l'abast de tothom, els cristians diríem que és una gràcia. El que és ben segur és que no serem mai capaços de perdonar si ens neguem a fer-ho. Certament el perdó pot arribar quan s'ha fet justícia i també s'ha restituit allò que podia ser restituit. Hannah Arendt, en un magnífic text, conscient que les conseqüències de les nostres accions són molt sovint imprevisibles, apel·la al perdó com a l'únic recurs que la condició humana té per a poder agafar aire, començar de nou i no viure ostatices d'un passat que no ens deixi albirar noves oportunitats:

"(...) no tenemos ninguna posibilidad de deshacer lo que hemos hecho. Los procesos

de la acción no son sólo impredecibles, son también irreversibles; no hay autor o fabricante que pueda deshacer, destruir, lo que ha hecho si no le gusta o cuando las consecuencias muestran ser desastrosas. Esta peculiar resistencia de la acción, aparentemente en oposición a la fragilidad de sus resultados, sería del todo insoportable si esta capacidad no tuviera algún remedio en su propio terreno.

La redención posible de esta desgracia de la irreversibilidad es la facultad de perdonar, (...): el perdón está ligado al pasado y sirve para deshacer lo que se ha hecho; (...). Sin ser perdonados, liberados de las consecuencias de la que hemos hecho, nuestra capacidad de actuar estaría, por así decirlo, confinada a un solo acto del que nunca podríamos

recobrarlos; seríamos para siempre las víctimas de sus consecuencias, semejantes al aprendiz de brujo que carecía de la fórmula para romper el hechizo."

Potser no ens sentim capaços de perdonar a qui ens ha fet mal, a qui, en alguns casos, ha destrossat literalment la nostra vida. Però potser tenim el deure moral de desitjar aquest perdó. Almenys desitjar-lo. Que cadascú segueixi treballant des de la pau i la noviolència per allò que considera legítim, que no oblidem i puguem fer memòria dels greuges soferts, però fem-ho, si ens és possible, amb el desig d'algun dia poder perdonar.

Escoles cristianes que van obrir l'1 d'octubre

L'1 d'Octubre de l'any passat van obrir més de 2.200 col·legis electorals a Catalunya. Les xifres ballen però durant la jornada unes 200 escoles van tancar per la intervenció dels Mossos d'Esquadra. I 92 les van clausurar la Policia Nacional i la Guardia Civil. 110 intervencions que van donar

lloc a la violència que va marcar la jornada i que possiblement ho va canviar tot.

Enmig d'aquest mapa hi ha 22 escoles cristianes que van obrir l'1 d'Octubre. Totes amb una congregació religiosa darrera. A risc d'un recompte incomplet, en tot el territori

van ser 7 escoles d'Escola Pia de Catalunya, 7 de la Fundació Vedruna Catalunya Educació, 3 de la Fundació Jesuïtes Educació, 2 de la Fundació Educativa Cor de Maria, i 1 de la Fundació Escoles Dominiques Anunciata Pare Coll (Fedac), de la Fundació Escola Vicenciana, i de La Salle Catalunya. També va ser col·legi electoral un gimnàs de la Congregació dels Fills de la Sagrada Família i unes dependències que pertanyen al monestir Vallbona de les Monges.

Des de l'àmbit eclesial, aquells dies va tenir molt ressò el **manifest dels 400 capellans** a favor del referèndum i encara més el **recompte de vots** (que no la votació) a l'Església de Vila-rodona. El nombre total d'escoles cristianes que van obrir l'1 d'Octubre és molt reduït respecte el total de Col·legis, però és significatiu perquè representen bona part de les institucions educatives religioses del país. A més, d'aquestes 22 escoles n'hi va haver 3 que van ser víctimes de la violència policial, totes de Barcelona. Una proporció més alta de les que correspondria estadísticament.

En el cas de l'Escola Pia Sant Antoni va ser l'únic edifici privat en el qual va entrar per

la força la Policia Nacional. Fedac Horta i els jesuïtes de l'Infant Jesús, en canvi, van ser de les poques escoles de Catalunya que van mantenir-se obertes després de la intervenció policial. Davant de l'Infant Jesús es va fer una de les fotos icòniques del dia: la dona dels cabells blancs a qui regalimava la sang per la cara. En la resta d'escoles cristianes obertes, la votació es va desenvolupar durant tot el dia amb "normalitat".

L'endemà, totes les escoles van fer públic **un comunicat conjunt** -al que s'hi van sumar els maristes- denunciant "ser víctimes d'una violència intolerable" i la "por i angoixa d'una jornada que els ciutadans del nostre país haurien volgut que fos una expressió de llibertat i de democràcia".

Què va passar aquell dia? I per què van obrir aquestes escoles cristianes? Un any després hem parlat amb representants de totes les institucions que van obrir les escoles l'1 d'octubre.

Obrireu l'1 d'octubre?

Actualment, la majoria de punts de votació en una convocatòria electoral són centres públics. Però algunes escoles concertades

han fet tradicionalment de col·legis electorals, cobrint la manca d'espais públics adequats dins del districte electoral. Tot i això, amb els anys, els ajuntaments han anat reduït el nombre de centres concertats que actuen de col·legi electoral i traslladant-los a centres públics.

Així, totes les escoles cristianes que van obrir l'1 d'Octubre són habitualment col·legis electorals, tot i que no van obrir totes les que són habitualment col·legi electoral. A partir d'aquí, la casuística que va portar a obrir unes escoles i altres no és dispersa i variada.

Cal situar-se en l'ambient d'aquells dies. No es pot negar una barreja d'excitació i il·lusió per a molts i també bones dosis de confusió i incògnites. En aquest context, abans de la convocatòria oficial del referèndum que va fer el Parlament, la Conselleria d'Educació s'havia adreçat a la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC) per saber què farien les seves escoles. El problema és que la FECC no és la propietària de les escoles, només agrupa les diverses congregacions i fundacions catòliques que són les propietàries dels edificis. Per tant,

la FECC no podia donar resposta a aquesta demanda. Com tampoc prohibir a les escoles que obrissin.

Amb l'ambigüitat jurídica que també va caracteritzar els dies previs al referèndum, des de sectors polítics sobiranistes es van fer diversos sondejos sobre la disponibilitat de les institucions implicades a obrir les escoles. Només en un cas, un ajuntament va formalitzar per escrit la petició a una escola cristiana del seu municipi.

En el cas de les escoles públiques, el Departament d'Ensenyament va assumir provisionalment el cap de setmana del referèndum les responsabilitats dels directors dels centres. Però en el cas dels centres concertats, la responsabilitat requeia damunt dels titulars de les escoles, fossin fundacions o congregacions religioses.

En aquest context, el 21 de setembre, un dia després de la intervenció judicial i policial a diversos departaments de la Generalitat, es va publicar la llista de col·legis electorals. En la llista hi apareixien diverses escoles cristianes que habitualment són col·legi electoral. Algunes congregacions havien

expressat la seva disponibilitat, altres no, i altres que habitualment són col·legi electoral -com és el cas dels Maristes que possiblement haurien obert- no apareixien a la llista. També per això, les institucions que van acollir finalment els col·legis electorals no van obrir totes les escoles que tenen a Catalunya, només algunes, les que estaven a la llista.

Amb la publicació de la llista de Col·legis, les institucions titulars de les escoles van haver de decidir què fer el dia de la convocatòria. Pocs dies abans de l'1 d'octubre, els responsables de les escoles cristianes afectades van fer una reunió amb la Fundació Escola Cristiana per avaluar la situació. El tema era analitzar legalment quines possibilitats i possibles conseqüències conseqüències en l'àmbit legal s'obrien. La decisió depenia de cada institució.

La Generalitat havia fet públics els col·legis electorals i la Delegació del Govern espanyol havia avisat als directors dels instituts públics que no podien obrir les centres. Els centres concertats no tenien uns dies abans de la convocatòria cap mena de notificació legal directa, ni en un sentit ni en l'altre.

Dins de l'olla de pressió que es vivia aquells dies, la majoria d'institucions pel seu arrelament al país no van tenir mai cap dubte. Ho van entendre com un compromís democràtic. Altres van partir les tensions internes.

Durant aquells dies els responsables de les escoles afectades van estar en contacte permanent per compartir impressions. Però la decisió i la gestió va ser de decisió de cada institució.

També es va tenir present la realitat de cada escola. La comunitat educativa i el seu entorn social. Per exemple, no s'entendria de la mateixa manera que no obrís una escola de les capitals gironines, que una de la perifèria industrial de Barcelona. Cada decisió que es va prendre també va tenir molt en compte aquest context. I en algun cas es va veure que, malgrat els riscos, no obrir encara seria un mal major.

I la majoria van decidir obrir.

Obrim l'1 d'octubre

Que les coses no serien senzilles ja estava clar. Tot eren incògnites. Des de diven-

dres a la tarda va començar la mobilització al voltant de les escoles per mantenir-les obertes tot el cap de setmana. Això no va ser principalment un problema a les escoles cristianes, perquè la majoria tenen activitats esportives i formatives el cap de setmana. Només en algunes dissabte hi va acabar dormint un grup de pares i veïns que ho van demanar, però sempre amb les portes tancades. Dissabte a la nit, a la majoria d'escoles cristianes per on van passar els Mossos a aixecar acta només van trobar un edifici a les fosques. Durant la resta del dia, partits de bàsquet o classes de repàs.

Només en algunes de les escoles més centríques de Barcelona s'hi va desplegar una activitat més visible promoguda pels veïns, pares i professors del centre. De fet, tot i la presència dels titulars del centre, el que va passar dins les escoles l'1 d'Octubre va estar mans dels pares de l'escola, professors i veïns. Sí que va ser habitual veure-hi els religiosos i religioses que hi van donar suport dins de les instal·lacions "per ajudar en el que fos necessari".

L'única escola cristiana que va tenir incidències el dia abans de la votació va ser una

del Pare Manyanet a Barcelona. Apareixia en la llista de col·legis electorals i dissabte estava tancada perquè se li havia notificat directament l'orde de Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Les portes tancades van provocar una concentració de veïns exigint l'obertura del Col·legi i una situació incòmode. Els Mossos, que tenen una comissaria davant, tampoc van saber com resoldre-la. Amb l'excusa que plovia, aquest grup va demanar un lloc per fer activitats. Els propietaris del centre per evitar conflictes es van avenir deixar-los un espai el gimnàs, que sí que estava obert el dissabte, fora de l'edifici de l'escola on habitualment es fan les votacions. Finalment es va pactar que un nombre limitat de persones es quedés durant la nit al gimnàs on diumenge es va celebrar la votació. Una votació autogestionada per aquest grup, entre els quals hi havia exalumnes, que fins i tot es van portar taules i cadires de casa.

En canvi, finalment no va obrir l'escola de Fedac a Pineda de Mar. Durant el cap de setmana van aparèixer pintades contra la votació i al diumenge els panys amb silicona. Com és sabut, als hotels de Pineda s'hi allotjava un ampli desplegament dels poli-

cies nacionals vinguts de fora i la situació era molt tensa. Finalment, a primera hora del matí, es va decidir deixar al marge l'escola d'aquella situació i traslladar la votació a un altre local d'una entitat social.

Com va passar a tot Catalunya, l'1 d'octubre a primera matí a les escoles cristianes també van arribar les urnes i les paperetes del referèndum sense que ningú sabés com. A l'interior dels col·legis s'anaven constituint les meses seguint les indicacions dels organitzadors del referèndum, mentre la gent des de molt abans es concentrava a les portes. Els responsables de les escoles només havien obert el local. A partir de les 9 van començar la votació amb la normalitat anormal d'aquell dia. I així es va desenvolupar la resta de la jornada, excepte en tres de tres escoles.

Escola Pia Sant Antoni

No va ser la intervenció policial més violenta però va ser l'única escola cristiana **on van entrar** i van emportar-se tot el material de votació.

Sempre havien tingut clar que havien d'obrir i no van canviar d'opinió quan a par-

tir de les 8 del matí van començar a arribar notícies de les càrregues policials. Tot i saber el que passava, expliquen que no hi havia una situació d'alarma, ni tampoc gent organitzada al carrer protegint el centre. Recorden d'ambient de tranquil·litat i normalitat en una zona de Barcelona al costat del mercat de Sant Antoni que diumenge al matí acostuma a estar bastant animada. Juntament amb mostres d'alegria, és l'ambient més comú en les escoles cristianes obertes aquell dia.

Des de les 9 del matí, quan obren la porta, la votació es fa lentament a l'entrada de l'escola com en altres jornades electorals. La lentitud per votar provoca una gran acumulació de gent i, a diferència d'altres ocasions, s'habilita una sala a la mateixa planta amb cadires per gent gran mentre esperen.

Fins poc abans del migdia. Enfilant per Ronda Sant Pau apareixen diverses furgonetes de la Policia Nacional. Una trentena, els diuen. Alertats decideixen parar la votació i baixar la reixa de la porta de l'escola.

Tot va anar molt de pressa. A la porta potser hi ha centenars de persones que són

desallotjats a empentes, causant alguns ferits lleus. La poca resistència fa que en poca estona els agents estiguin ja a la porta. Des de dins es disposen a obrir, però no els dona temps. Sense demanar per entrar la policia comença a esbotzar la reixa a cops de mall. Com que és automàtica quan des de dins volen pujar la porta ja havia quedat bloquejada pels cops.

“Anaven com engegats”, expliquen. Quan finalment la policia fa saltar la reixa i entra en el centre es troba tots els qui havien quedat dins del col·legi electoral asseguts a terra i en silenci. Els policies també es queden muts. Sense saber gaire que fer ni uns ni altres, mentre els agents judicials comencen a posar el material electoral en bosses, la gent es posa a cantar Els Segadors.

Tot i que la votació era a l'entrada, un grup d'agents decideix pujar al pis de dalt i comencen a rebentar portes per accedir a algunes aules i despatxos. No hi ha cap mena d'interlocució amb els responsables del centre. Encara no saben que buscaven perquè el material era tot a l'entrada. Recorden que tot plegat van ser uns cinc minuts, sense cap resistència per part de les persones

que eren dins, però molt tensos sobretot per la gent gran que esperaven per votar.

El moment més perillós va ser quan els agents es van retirar. En poca estona s'havia concentrat més gent a fora i la sortida va ser més complicada. A més, a l'altura del Mercat de Sant Antoni, amb un bon grup de gent escridassant-los, un petit grup d'agents va quedar fora les furgonetes que ja marxaven. Els policies, envoltats de gent que els tiraven objectes, van començar a disparar salves aixecant encara més la tensió. Diverses persones van haver d'intervenir per evitar més incidents, entre ells un dels professors de l'escola. Finalment, van desaparèixer tots com havien vingut.

Cap a la una s'acaba tot al centre de votació de l'Escola Pia Sant Antoni. Només van haver de quedar-se a l'escola fins a mitja tarda per esperar un serreller que arreglés la porta i poguessin tancar.

L'Infant Jesús

Tot i que no van entrar al centre, una de les escoles on hi va haver les **càrregues policials més fortes** va de ser davant de l'Infant

Jesús dels jesuïtes, a la Travessera de Gràcia de Barcelona. Mentre a dins tot estava preparant per a la votació i l'escola estava tancada, cap a les 8 del matí unes quinze furgonetes dels antidisturbis van arribar a l'escola, però en una l'adreça equivocada, on no hi havia ningú.

Van trucar a la porta d'un altre edifici del carrer de darrere de l'Escola, Avenir, que és on marca l'entrada el Google Maps. Els van obrir i els van indicar que calia accedir al col·legi electoral des de Travessera. A aquella hora encara no hi havia notícia de les intervencions de Policia Nacional i Guàrdia Civil en altres centres.

Les furgonetes van donar la volta a l'illa de cases baixant en contra direcció pel carrer Tuset i a Travessera es van trobar una multitud que esperaven per votar. Malgrat la duresa de la càrrega i les primeres imatges més dures de l'1 d'octubre, la quantitat de gent va impedir que els policies nacionals arribessin a la porta de l'escola que encara era tancada. Finalment van marxar. Si haguessin arribat a la porta de l'escola els responsables també haguessin obert per evitar mals majors.

Poc després de les 9 l'escola va obrir les portes i es va iniciar la votació. Era l'escola on sempre va a votar el president Artur Mas.

FEDAC Horta

Si es pogués fer broma del tema, possiblement la situació més kafkiana **es va viure** a l'escola de Fedac Horta, al carrer Campoamor de Barcelona. El relat és semblant al de l'Infant Jesús. La gent s'havia concentrat a la porta des de les 5 del matí, però l'escola estava tancada mentre els votants esperaven fora i a dins s'organitzava la jornada.

A quarts de 9, arriba un avís que estan baixant furgonetes de la Policia Nacional pel carrer Campoamor. Es repeteix l'escena de tants col·legis. Gent bloquejant el pas, alternant-se els crits amb llargues estones de silenci. Aquella hora havia corregut per WhatsApp que si la gent es mantenia callada, la policia no actuava. Evidentment no va ser així, i cap a tres quart de nou la policia va començar a desallotjar la gent violentament.

Però a dues persones d'arribar a la porta els policies s'aturen. I passa gairebé mitja hora amb l'escola encerclada sense que ningú

fes res. Mentre, a la porta del darrera l'edifici, on no havia gent concentrada, també hi havia responsables del centre amb la porta oberta esperant si venien altres agents per entrar. Els policies haguessin pogut entrar sense cap oposició. Però no hi va anar ningú i ningú va preguntar.

Des de dintre, ja s'anaven rebent les imatges d'altres escoles assaltades. La decisió també era obrir en el moment que la policia demanés per entrar. De moment, els agents només feien fotos i miraven.

I de cop la policia es va retirar. Encara no s'ho expliquen. L'única explicació raonable que troben és el desconeixement dels agents que comandaven l'operació.

El recinte de l'escola de les dominiques inclou una església que és el més visible des del carrer, i la porta d'accés a les aules està al costat de l'Església. Des de fora, amb el mur que encercla el recinte, quan la porta està tancada pot semblar que l'accés dona al temple i no a l'escola. Per això suposen que els comandaments no van veure clar si estaven a punt d'irrompre enmig d'una església, una imatge que podria fer molt de

mal (si és que això els preocupava). Possiblement mai se sabrà perquè no van entrar després d'atonyinar a la gent.

Al cap de poca estona d'haver marxat, FEDAC-Horta va obrir el col·legi electoral. Tot i la normalitat en el procés de votació, parlen d'un dia de molt patiment i molta càrrega emocional alhora, especialment quan a mig matí van anar a votar els ferits per la policia. Com en altres col·legis van tancar cap a la set, una mica abans del final de la jornada, i van iniciar el recompte amb el temor que hi hagués una nova intervenció policial.

Podien entrar en un centre privat?

Dels fets que van afectar aquestes tres escoles cristianes, només l'Escola Pia Sant Antoni va presentar una denúncia davant dels Mossos. Una denúncia pels danys: la reixa i el mecanisme d'obertura de la porta principal i diversos vidres i panys trencats. A més de les gravacions dels mòbils, està tot perfectament documentat amb els vídeos de les càmeres de seguretat que permeten identificar tots els agents. Un any després ningú els ha dit ni ase ni bèstia.

Les altres dues escoles afectades, com que no van patir danys, no van emprendre cap acció judicial. Però en dos casos sí que hi ha hagut denúncies de les persones que van ser ferides al carrer i en aquest moment ja hi ha diversos agents investigats pel Jutjat d'Instrucció número 7 de Barcelona. A principis de setembre **aquest jutjat deia** que hi havia prou elements per considerar l'actuació d'alguns agents com a "desproporcionada" i "perillosa" davant de Fedac Horta i Infant Jesús.

El mateix instructor ha afegit un element nou que afectaria especialment a l'Escola Pia. Com que les denúncies fan referència a dues escoles concertades, el jutge instructor posa en dubte que l'actuació de la policia en uns edificis de titularitat privada estigués emparada per la resolució del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Aquest procés judicial iniciat per les denúncies dels ferits, podria arribar a implicar que alguns dels responsables dels centres com a testimonis en un procés judicial. Des de les escoles cristianes no es vol obrir cap front en aquest sentit.

De la mateixa manera, malgrat els diversos arguments jurídics que es van desplegar

aquells dies, cap dels responsables de les escoles cristianes que van obrir l'1 d'octubre han tingut cap notificació ni citació judicial. I això que la majoria van ser identificats pels Mossos en les inspeccions que es van fer als centres durant el cap de setmana.

El 2 d'octubre

La violència policial va fer que a les escoles potser fos més delicat el 2 d'octubre que l'1 d'octubre. El xoc emocional era molt fort. I tot havia passat en escoles.

Tots els centres, d'una manera o altra, van donar indicacions als professors per afrontar el tema a les aules. No es podia fer veure que no passava res. Tot el discurs a les escoles cristianes es va focalitzar al voltant de la pau i la no-violència. I la majoria de docents i titulars van participar en les concentracions del dia 2 i la massiva aturada del dia 3. En els cursos d'alumnes més grans, evidentment també es va obrir un debat sobre el que havia passat per afavorir que se'n parlés entre ells de la manera més raonada possible.

Abans del referèndum, alguns centres havien rebut queixes dels pares per la implicació de l'escola. Evidentment la situació

canvia molt segons la situació del centre. En els llocs on el sobiranisme és més majoritari, la implicació d'aquestes institucions era el que esperaven i compartien la gran majoria de la comunitat educativa.

Tot i que això no evitava alguna protesta o crítica puntal sense més transcendència que se solucionava amb una conversa amb el director o amb els titulars. En alguns casos amb la impressió que eren demandes que responien més a consignes que a un veritable problema. La majoria de les institucions cristianes implicades compten les queixes amb els dits d'una mà.

Sí que van tenir més queixes les escoles les institucions que van participar en el referèndum en escoles situades en zones amb poca sintonia amb el sobiranisme. Però entre les escoles cristianes que es van implicar en el referèndum, només hi ha un cas amb una protesta per escrit relativament nombrosa, i en una escola que no va obrir l'1 d'octubre.

L'adoctrinament

El que realment va tensar la situació va ser quan va començar a agafar volada la polèmica posterior a l'1 d'Octubre sobre l'adoc-

trinament a les escoles. El més visible ha estat el cas d'un centre públic, l'IES Palau de Sant Andreu de la Barca. Però també va afectar algunes escoles cristianes.

Ja el dia 2 d'octubre la Cope recollia en directe una trucada d'una família dels jesuïtes del Clot denunciant una desafortunada i desagradable intervenció d'una professora d'activitats extraescolars del centre. La primera queixa va ser a la ràdio, i després es va haver de gestionar internament al centre per solucionar-ho.

El cas més greu el va viure La Salle de la Seu d'Urgell, una escola que no va obrir l'1 d'octubre i que acull diverses famílies de guàrdies civils. El 12 octubre un grup d'onze pares va presentar una denúncia pel tractament a les aules dels fets d'octubre contra 8 professors de tres escoles diferents de la Seu, entre ells la directora de La Salle. Un cas que després de declarar els denunciats va quedar arxivat. Però el malestar ja s'havia generat.

Això ha portat a que un any després les escoles cristianes implicades en l'1 d'Octubre no vulguin gaire soroll. Que s'hagi posat

una mica el fre. No renunciem a les denúncies que van fer públicament el dia 2. Ni al seu compromís amb el país que forma part del caràcter propi de la institució i els valors que els van portar a obrir les escoles. Però majoritàriament no volen tornar a aparèixer en el centre de la polèmica política i mediàtica. Van fer el que creien que havien de fer i prou. Aquesta mateixa setmana **un article** a *El Mundo* tornava a situar les escoles cristianes com un exemple d'adoctrinament de l'escola catalana. Un judici mediàtic, que per una institució pot ser molt pitjor que el penal.

Al costat d'aquest soroll que va envoltar les escoles després de l'1 d'octubre, la realitat que no ha transcendit són les escoles que han gestionat la situació internament sense necessitat d'anar als jutjats.

Ningú amaga la tensió que en alguns centres en els que hi ha opinions més diverses. Però només un exemple d'una escola cristiana que no ha sortit als diaris per aquest motiu. L'escola acull bastants alumnes fills de guàrdies civils i policies nacionals que viuen en dues casernes properes. El dia 2, el primer que van fer aquests pares va ser reunir-se

amb la direcció de l'escola. Van expressar el seu contundent rebuig a la implicació de la institució amb el referèndum. Però volien deixar clar dues coses. Que els agents que van protagonitzar la violència no eren ells, sinó tots vinguts de fora de Catalunya, i que calia temperar els ànims perquè això no afectés a la comunitat educativa i, per tant, als seus fills. Almenys en una altra escola es va viure una situació semblant. Van ser moltes més les famílies contra el referèndum que van actuar així que les que van anar a la premsa o als jutjats.

I els nens, que són el més important d'una escola? Doncs pel que expliquen els responsables dels centres, entre els alumnes no hi ha un problema de convivència. Només algun fet molt puntual, que s'ha resolt com molts altres conflictes que es viuen en l'escola. Una cosa diferent és que entre ells "els nens s'ho saben", saben que pensa cada família. Però "s'ho parlen i ho porten bé". Sembla clar que a les escoles les úniques porres que van entrar són les de la policia i que els nens són bastants més intel·ligents que molts de nosaltres.

Jean-Claude Hollerich, president bisbes europeus: “Els bisbes han d’estimar els joves”

Dimecres 3 d'octubre comença al Vaticà la celebració del **Sínode dels Bisbes sobre els Joves**. Més de tres setmanes de discerniment en què bisbes de tot el món reflexionaran sobre els joves, la fe i el discerniment vocacional. Aquest cap de setmana Barcelona ha acollit la **trobada europea** de Justícia i Pau que ha comptat, entre d'altres, amb la participació del nou president de la Comissió de Conferències episcopals de la Unió Europea i arquebisbe de Luxemburg, **Jean-Claude Hollerich**, escollit pel mandat de cinc anys el març del 2018. Amb ell hem parlat una estona sobre medi ambient, Europa, política i joves.

La trobada d'aquests dies de Justícia i Pau a Barcelona treballa el tema de l'aigua amb la mirada posada a l'encíclica 'Laudato Si' del papa Francesc. Per què és important que l'Església pensi en el medi ambient?

L'home viu al món i és el medi ambient de l'home. El Papa ha dit a la 'Laudato Si' que

tot està interconnectat. He estat recentment amb dos cardenals de l'Amazònia, el cardenal del Brasil i del Perú, i quan mirem, per exemple, la selva amazònica veiem com d'important és aquesta qüestió en aquella zona. En el món tenim el problema del dret a l'aigua, la desforestació, que no hem d'oblidar que està feta per l'home, hi ha també la qüestió de la justícia vers els pobles indígenes, hi ha tota una organització social i eclesial ferma al voltant d'aquests conceptes. L'any vinent tenim un Sínode molt important sobre l'Amazònia i penso que hem de treballar per això. A Europa actualment tenim migració de persones i veiem com molts partits populistes que arribem al poder utilitzen la situació migratòria com a problema, però aquestes migracions no són res comparades amb les migracions que podem arribar a tenir amb el canvi climàtic. És important per a tota la humanitat distribuir i utilitzar bé els recursos perquè l'home pugui viure amb harmonia amb tot el món, no

només a Europa. L'Església no pot proclamar l'Evangelí sense que l'home es prengui seriosament totes aquestes dimensions. Jesús no només va parlar de l'ànima, ell també va tocar i va guarir.

I sovint ho feia amb aigua...

Exacte. Esdevenim cristians a partir del bateig. L'aigua és important, per a nosaltres com a cristians però també per a tota la humanitat. Si un no té aigua per beure, si un ha de caminar molts quilòmetres per poder tenir accés a l'aigua, és molt difícil poder viure dignament, i cada persona té el dret a viure en dignitat. I si en algun indret no és possible cal fer una crida a la solidaritat de tota la humanitat perquè tota persona pugui viure dignament.

L'aigua avui a Europa també és sinònim de mort a la Mediterrània. Quin paper ha de jugar Europa davant el drama dels refugiats?

Europa té un paper realment trist. Parlem d'una terra on els nostres joves es moren davant la nostra porta, estem fent de la mar Mediterrània, com va dir el papa Francesc a Estrasburg, un cementiri. No es pot

acceptar. Correm el risc de perdre la nostra humanitat si no protestem ni ajudem els joves que moren a la nostra porta. Crec que el missatge de l'Evangelí en això és claríssim, no és acceptable no ajudar el necessitat. I estic content que Espanya, per exemple, hagi acceptat els refugiats del vaixell Aquarius.

I l'Església europea, quin paper ha de jugar?

Crec que no som una Església que hagi de jugar al poder, no som Església per exercir poder polític, però l'Església sí ha d'aixecar la veu per defensar la dignitat humana. L'Església ha de parlar dels pobres, ha de ser una Església que dialogui, tal com va demanar el Concili Vaticà II, ser un poble en marxa. No una Església estàtica, parada, sinó una Església en marxa i dinàmica. El cristianisme demana una Europa que surti de la nostra zona de confort, com diu el Papa.

Com apuntava vostè, a Europa assistim al ressorgiment de polítiques racistes i de partits populistes o xenòfobs. Quins són els reptes d'Europa com a societat avui?

Els reptes són enormes. Tenim reptes po-

lítics, és clar. L'any vinent hi ha eleccions europees i he fet i faig una crida a tots els europeus a reflexionar i anar a votar, prendre la responsabilitat europea i ser crítics. És real que hi ha coses a criticar a Europa, la Unió Europea està formada per persones. Vivim una situació terrible, però també tot el món. Si un pensa només en les potències mundials, amb Europa, els Estats Units amb Trump, Rússia i Xina, fa por la veritat. Crec que el món i els europeus necessitem una Europa que sigui Unió Europea, tot i tenir dèficits. He fet una millor coneixença de Brussel·les, Estrasburg i Luxemburg, de les persones que jo anomeno 'euròcrates'. Crec que s'ha de fer un gest de justícia per a tants funcionaris que es dediquen en cos i ànima al seu treball, i Europa té més funcionaris que polítics nacionals. Però són encara lluny del seu propi poble, viuen en una petita societat on tothom està d'acord sempre. Crec que els diputats han de fer la feina d'anar cap a les persones que representen, d'escoltar la seva opinió i saber què pensen. Calen polítiques transparents, properes i tenir voluntat d'escoltar les opinions de la gent, cal que els europeus vegin que els polítics els entenen. Que si hi

ha atur, per exemple, es fa alguna cosa al respecte perquè l'atur és terrible, ataca el futur de la gent. Cal que la gent senti que hi ha possibilitat de poder fer la seva vida a Europa, això és important.

On queda la religió avui a Europa i davant d'aquest panorama?

Vivim en una societat de consum on sembla que la felicitat de l'home depengui del consum i així sembla que no calgui Déu. Però alhora veiem que aquesta és una felicitat molt fràgil, una felicitat superficial perquè els consumidors acaben malalts, tenen problemes de relacions i socials i tots els consumidors al final morim un dia. Cal donar un missatge per despertar, cal ajudar les persones a buscar el sentit de la vida, respostes a les qüestions fonamentals, etc. Jo no dic que sense la religió no puguem trobar el sentit a la vida però per mi crec que la persona que cerca respostes sobre la vida s'ha de preguntar per la qüestió religiosa necessàriament. Vivim en una cultura i societat que es transforma molt ràpid. Quan jo era petit no teníem televisió, sí existia en blanc i negre és clar, però no en teníem a casa, potser hi havia en alguna casa i què

fèiem? anàvem a casa d'altres a mirar-la alguna vegada, ens reuníem 10 o 15 persones per mirar-la i parlàvem del que vèiem. Avui dia jo no tinc televisió tampoc, miro a l'Ipad les emissions que vull i després miro pel·lícules a través de Netflix. Estic molt en contacte amb la gent i acabo agafant els seus costums també. La digitalització que vivim és positiva però alhora ens pot portar a aïllar-nos, a individualitzar-nos i això comporta sovint que les estructures familiars i socials es debilitin. L'Església ha de portar un missatge d'esperança en aquest món tan individualitzat, però no cal que protestem per tot el que és nou.

Aquell tòpic que l'Església i la modernitat semblen món oposats...

Exacte, és totalment mentida això. La modernitat s'ha d'acceptar, és el nostre món, vivim en ell. Jo mateix com he dit miro i tinc Netflix i sé què és Snapchat i Instagram. Cal cercar el rastre de Déu en aquesta modernitat o postmodernitat en la qual ens trobem. Cal descobrir i alhora anunciar l'Evangeli. Penso que la religió és l'eina per ser feliç però cal que canviem. La gent percep l'Església com una Església que és un model tancat,

on tot està explicat i que té totes les respostes de tot. Demanem a la gent que accepti un sistema que potser ni comprèn, li demanem que només escolti i pretenem que així trobi el sentit de la seva vida. El Papa ens ho ha repetit moltes vegades, cal que l'Església surti de la seva zona de confort, i no només parla d'un confort material sinó també d'un confort del sistema. Hem de ser capaços de deixar-nos anar d'aquest sistema, que és bo i veritable, i que estimo, però per arribar la gent, per entrar en un veritable diàleg cal dir que hi ha moltes preguntes a les quals no tenim resposta.

Dimecres comença el Sínode dels Joves. Què demanen els joves avui a l'Església?

Crec que el concepte massificat de jove únic no existeix. Hi ha moltes opinions diferents tal com ens ha mostrat el període presinodal. Trobem joves que tenen molt bon nivell material, però d'altres que ni tan sols poden dir que són cristians perquè són perseguits, hi ha també joves que viuen en països en guerra. Les aspiracions són diferents, però crec que tots els joves volen que l'Església sigui com és el Papa. Una Església oberta, que els prengui serio-

sament, una Església que no dona totes les respostes, una Església que comparteix la joia però també el dolor, una Església que és simplement propera. Penso que el Sínode no serà el qui defineixi què s'ha de fer amb els joves. La manera com el Papa ha fet el Pre-sínodo ja ens deixa clar que els joves no són objecte, sinó que són els subjectes. Aquesta és una de les primeres coses importants. S'ha de confiar en els joves i fer camí amb ells. Jo faig moltes activitats amb joves a la meva diòcesi. L'any vinent aniré amb un centenar de joves a Tailàndia, per tercera vegada, per ajudar a construir petites escoles i universitats pels pobres. És la tercera vegada que ho faré i em passo tres setmanes amb joves, parlant i escoltant-los, evidentment.

Hi ha espais a l'Església que denotin confiança en els joves?

Cal seguir creant espais pels joves però sobretot cal que els bisbes estimin els joves, sé que sona fort però ha de ser així, cal que els bisbes estimin els joves. Cal fer l'esforç d'entendre els joves, i com fer aquest esforç? S'ha de buscar la trobada amb els joves, amb el diàleg amb ells nosaltres també canviem. Et donaré un exemple. La primera vegada que anava cap a Tailàndia amb els joves de la meva diòcesi van venir un parell de joves a dir-me que eren homosexuals. Vaig haver de fer la mateixa feina que un pare de família a qui li diu el seu fill o filla que és homosexual. Em va dir, 'tinc por d'anar a l'infern per això', li vaig dir, és clar que no, Déu t'ha creat així i jo t'accepto, sóc el teu bisbe. És

només un exemple, no voldria pas que el debat amb els joves i l'Església se centrés només en el tema de l'homosexualitat. Però em serveix d'exemple per dir com he hagut de canviar la mirada com a bisbe per tenir una veritable trobada.

El paper d'un bisbe avui, quin ha de ser?

La gent ens convida a fer una conversió cap a l'Evangelí cada dia. La gent no ens escoltarà mai si som distants. La gent ha de notar que creiem el que diem, hem de ser creïbles, coherents. Aquesta és l'experiència que té la gent amb el Papa i aquest és el model a seguir.

GLÒRIA BARRETE -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

“Per acostar-se al sant Francesc profund cal detectar qui és el leprós que tenim a prop”

El 4 d'octubre se celebra arreu la festivitat de sant Francesc d'Assís, sant italià i pare de l'esperit franciscà. Una espiritualitat propera, familiar, popular en molts casos, que ha deixat nombroses petjades en infinitat d'indrets i que compta avui amb una família immensa arreu del món. Una d'aquestes herències és l'orde dels Framenors Caputxins, que acaba de celebrar nou capítol general a Roma. Parlem amb l'únic caputxí català present en aquest Capítol, fra **Eduard Rey**, provincial dels caputxins de la província de Catalunya i Balears.

Respostes a l'animació de la fe en el lleure

Els esplais i caus són espais privilegiats on s'educa als infants i joves en valors, entre les quals hi ha la interioritat i l'espiritualitat, i poden afavorir experiències religioses. El dret a l'espiritualitat dels nens i nenes està recollit en diversos articles en la convenció dels drets de la infància de l'ONU (1989). Amb l'objectiu d'oferir una guia per ajudar als educadors i educadores en aquest procés, la Fundació Pere Tarrés i l'Editorial Claret van presentar el passat dimarts aquest el llibre *Animació de la Fe en el Lleure. Formació per a educadors/es en el Lleure*, de **Juanjo Fernández**. La presentació es va fer a la Sala Pere Casadàliga de la Llibreria Claret.

Què van fer les infermeres en els atemptats del 17-A?

“Si demanes a algú on era el dia dels atemptats a les Rambles i Cambrils tothom se'n recorda. Són coses que queden gravades a foc. Però, i d'aquí a trenta o quaranta anys?”. Amb aquesta qüestió sobre la taula va sorgir la idea de publicar un llibre des de la perspectiva dels infermers i les infermeres que van actuar aquell dia, i així s'acaba de publicar el llibre *Les infermeres en l'atemptat del 17A: Històries de solidaritat i professionalitat*, editat per Ediciones Sant Joan de Dios del Campus Docent de Sant Joan de Déu.

Raimon Panikkar a les aules

Els promotors de l'Any Raimon Panikkar volen portar el pensament d'aquest teòleg i filòsof català a les escoles i els instituts. El divendres 26 d'octubre tindrà lloc la Jornada de commemoració del centenari de naixement de Raimon Panikkar per al professorat de primària, secundària i batxillerat al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). "En Panikkar hi ha una passió per integrar un món cada vegada més fragmentat i per fer ponts entre ciència i espiritualitat i entre les diverses cultures", explica Jordi Pigem. Aquest filòsof va ser-ne secretari personal durant dos anys a Taverdet.

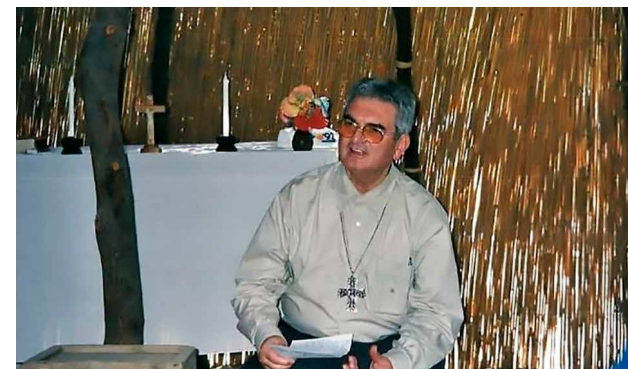
LAURA MOR -CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Tercer doctorat de Francesc Torralba

Francesc Torralba va defensar aquest divendres la seva tercera tesi doctoral a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull. El treball "La Bildung como teología de la educación. Análisis hermenéutico de la obra de Edith Stein (1891-1942)" va ser qualificat amb la màxima nota pel tribunal i va atorgar-li el doctorat en pedagogia que suma al de Filosofia per la Universitat de Barcelona (1992) i al de Teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya (1997). En la defensa Torralba va exposar la tesi sobre l'aportació del pensament d'Edith Stein en l'àmbit de les ciències de l'educació.

REDACCIÓ | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Carrera, home lliure i compromès

Aquest dimecres s'han complert deu anys de la mort del bisbe Joan Carrera. Recollim dues de les intervencions que es van fer la setmana passada en un acte d'homenatge a Barcelona. D'un laic, **Marcel Joan**, **estret col·laborador del Grup Sant Jordi**. I d'un bisbe, **Joan-Enric Vives**, que va **compartir l'etapa episcopal** com a bisbe auxiliar de Barcelona.

Podeu recuperar també una llarga **entrevista biogràfica** al bisbe Carrera i les intervencions **en l'homenatge** que se li va fer el 2009 a Sant Maria del Mar.

REDACCIÓ | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Erdogan inaugura la mesquita més gran d'Alemanya
Dg, 30/09/2018 | Ara.cat

Un jardí zen al pavelló Mies
Dl, 01/10/2018 | El Punt Avui

El documental de Wenders sobre el Papa arriba als cinemes
Dc, 03/10/2018 | El Nacional

Taltavull dona més pes a dones i laics en la Diòcesi de Mallorca i sospesa reduir el nombre de misses
Dc, 03/10/2018 | Última Hora

Víctimes d'abús: "No som enemics, ajudem a l'Església"
Dj, 04/10/2018 | Vatican Insider

El papa rebrà el president de Xile el 13 d'octubre al Vaticà
Dc, 03/10/2018 | La Vanguardia

Crida a l'Església, ajuntaments, ens comarcals i cases de colònies a trobar espais per a menors
Dj, 04/10/2018 | Diari de Girona

Sínode; Baldisseri: més de 100 mil respostes dels joves del món al qüestionari en línia
Dv, 05/10/2018 | Vatican Insider

Dilluns 8 d'octubre

- **Taller amb 'La gota d'aigua', segons Raimon Panikkar.** 18:00 h. Biblioteca Joan Oliver. Barcelona.
- **Mindfulness, per Fernando Tobías Moreno.** 18:30 h. Sala d'actes del Col·legi Lestonnac de Barcelona.
- **Taula rodona 'Repartir la feina al segle XXI'.** 19:00 h. Cristianisme i Justícia. Barcelona.
- **Una resposta al canvi climàtic, per Lluç Torcal.** 19:00 h. Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona.
- **David Jou parla de Stephen Hawking.** 19:30 h. Sala d'Acte de la Fundació Iluro. Mataró.

Dimarts 9 d'octubre

- **Inici dels cursos d'hebreu.** 19:00 h. Bet Shalom. Barcelona.
- **Com llegir la Bíblia avui?** Amb Llorenç Puig sj. 20:00 h. Locals parroquials de Santa Maria d'Igualada.

Dimecres 10 d'octubre

- **Presentació de "Pau VI. Evangeli i alegria".** 19:00 h. Amb Màxim Muñoz, Carme Munté, Bernabé Dalmau. Llibreria Claret. Barcelona.
- **S'inaugura l'exposició Kosmos Panikkar.** 19:30 h. Jardí del Palau Robert. Barcelona.

Dijous 11 d'octubre

- **Jornada Séfer Barcelona Festival del llibre jueu.** Fins divendres 12 de octubre. Primer dia: Ateneu Barcelonès. Barcelona.
- **50è aniversari del Col·legi Joan XXIII.** De 17:00 a 19:00 h. Parròquia de la Mare de Déu de Bellvitge. L'Hospitalet de Llobregat.
- **La mística sufi, per Halil Bárcena.** 19:30 h. Institut d'Estudis Sufís de Barcelona.
- **La polèmica judeocristiana, per Andreu Lascorz.** 19:30 h. Centre de Lectura. Reus.

Divendres 12 d'octubre

- **Jornada General de l'ACO.** 9:00 h. Salesians Horta. Barcelona.
- **Exercicis Espirituals a la vida quotidiana.** Curs 2018-2019. Fins diumenge 14 de octubre amb David Guindulain sj. Cova de Sant Ignasi. Manresa.
- **Concert Oratori musical Episcopus.** 18 h. Catedral de Vic.
- **Pregària per a joves a Lleida.** 22:30 h. Parròquia de Sant Llorenç. Lleida.

Dissabte 13 d'octubre

- **Recés.** Fins diumenge 14 d'octubre. Sant Martí del Montnegre. Sant Celoni. Amb els Caputxins de Catalunya.
- **Inici de curs: Pel·lícula «Pablo, el apóstol de Cristo» i fòrum.** De 17:00 a 19:30. Llibreria Paulines. Barcelona.
- **Obra de Teatre "Pobrecito-Francisco de Asís".** 17:30 a 19:30 h. Caputxins d'Igualada.

- **Oratori musical Episcopus.** 18:00 h. Monestir de Ripoll.

Diumenge 14 d'octubre

- **Murals divins a Pedralbes.** 12:30 h. Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. Barcelona.
- **Obra de Teatre "Pobrecito - Francisco de Asís".** De 17:00 a 19:00 h. Església de Pompeia. Barcelona.

Tret de sortida a la XVII pujada Rocafort Montserrat #rocsalesians1819

8:45 - 5 d'oct. de 2018

Josep M. Garrell #RectorURL: "El compromís cap a la ciència i la recerca és total a la #URL, i des dels nostres orígens. És una missió detallada als nostres documents fundacionals" #InauguracioURL

4:19 - 2 d'oct. de 2018

El dia 8 d'octubre inaugurarem el curs amb la lliçó "Conversió ecològica integral: una resposta creient al greu problema del canvi climàtic" impartida per #LlucTorcal +info al web: bit.ly/2NhhQzj

3:43 - 4 d'oct. de 2018

Es desperta serena la plaça de Vic. A punt per rebre 3000 nenes, nens i docents que vinguts d'arreu de Catalunya avui caminaran per tots aquells que no tenen tantes oportunitats. Des de @VedrunaCat fer esport, fer natura., fer país i conivire x fer un món més solidari

23:30 - 4 d'oct. de 2018

Ahir varem iniciar l'International Workshop of #JusticeAndPeace Europe. Compartim amb vosaltres la rotatoria visual de la sessió inaugural (artista: @mariacalveta)

1:27 - 29 de set. de 2018

Ara sí! Aquest cap de setmana molts centres obriu les portes per començar un nou curs d'esplai ple de valors, d'activitats i de somnis! 😊 Sabeu quin desig tenen monis, docents i consell directiu per aquesta nova aventura? 🙌 Bon curs monis! 🙌 #SomMoviment #esplaisMCECC

2:59 - 5 d'oct. de 2018

#Liber18 #Barcelona #NOVEDADES stand B223 book.cpl.es/default.asp

7:43 - 3 d'oct. de 2018

#AraMateix Celebrem l'Ofici Solemne en honor de Sant Francesc d'Assís, al convent d'Arenys. Un dels últims actes de l' #AnyCaputxi @radioarenys @AjArenys @bisbatgirona @catreligio by @barrinaire.

11:22 - 4 d'oct. de 2018

.@Pontifex: "Sota la teva protecció cerquem refugi, Santa Mare de Déu. No rebutgis les súpliques dels que estem en dificultat, ans lliura'ns de tot perill, oh Verge gloriosa i beneïda" #PrayForTheChurch

13:29 - 2 d'oct. de 2018

Resum en paper de la setmana. Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat
Catalunya Religió és una iniciativa de l'Associació Cercle d'Estudis Conciliars

Director: Jordi Llisterra i Boix.

Junta directiva: Eduard Ibañez, Carles Armengol, Manel Manonelles.

Redacció: Joan B. Galí, Laura Mor Iriarte i Glòria Barrete Vélez.

Consell de Redacció: Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Alba Sabaté.

Adreça: Carrer dels Lledó 11, 08002 de Barcelona.

Telèfon: 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

